LTK Beets

E 11 1-2

Versbouw.

12.

MAATSCH.
NEDERL. LETTERK.
LEIDEN

Den Weleerw. Hooggeleerden Heere
den Heere Dr N. Beets, em. prof.
Utrecht

Enveloppe met opschrift „Versbouw", van de hand van Nicolaas Beets.

behelst een groot aantal aanteekeningen over versbouw en versificatie, met talrijke kopieën van versregels en gedeelten van gedichten, als bewijsstukken bij die aanteekeningen en opmerkingen. Dit materiaal heeft mijn Vader gediend bij voordrachten over versbouw (o.a. in het gezelschap Arti et Literis, studentengezel=schap te Utrecht, waarvan hij met Prof. Brill eerevoor=zitter was).

De aanteekeningen hebben ongetwijfeld haar waarde, maar zijn (gedeeltelijk ook moeilijk leesbaar) voor uitgaaf niet geschikt. Ook is er in de losse blaadjes te weinig orde, om dit mogelijk te maken.

Tot vernietiging heb ik, tot op heden, niet kunnen besluiten.

Leiden, Juni 1937. A. Beets.

E11 1/1.

Onze prentpoëten der 17de Eeuw
Cats. Huygens. Hooft Vondel

Cats en Huygens, met opzet tot der klemtoons antipoden.

Bij Cats, de klemtoon altijd op om den anderen lettergreep:
dat zij op de evenen (iamben)
— — — om evenen. trochaeën.

die een Brabander die verkeerd gelezen had"

Waar men hem opslaat dat is:
Daar was [illegible] [illegible] [illegible] ende
af [illegible] [illegible] [illegible].—
Als van | hare gespannen | [illegible] |

Zijn Alex. [illegible] regelmatig

tot [illegible] vers. — Zou [illegible] [illegible]. — ent

Bij Huygens, de [illegible] verscheidenheid der woorden.
De klemtoons: staan hier en daar in de Alexandrijnen.—
Zij breekt er mee.—

Niet noodzakelijk [fransche poezie] of vloeiing (spreek..) maar opzettelijk. met effect. [illegible]

NB Door Cats op't [illegible] gebracht, kan men H. niet lezen
Die de [illegible] van H. apprecieert, die is [illegible] C. [illegible]

NEDERLAND
1

1/2

h, gulidert

Nadat al gebragt den aerd
Is, dat Ikleube heeft gebaerd.

Vondel. Tvoenka 4º. 12.

De Vlammen d' Leldenhert had Ay
Dret meen outbloacken
In 't eenstwast, tor lij flagler.

ib. 26.

<u>Saturnian verses</u>

Or rude compositions employed in Satire amongst the Ancient Romans

Also a peculiar metre 3 iambics and a syllable over
[illegible] in 3 voeten. joined to 3 trochees, according to the following numbers

Ithyphallicum metre: The queen was in the parlour
(3 trocheën Eating bread and honey -

Isis peren|rĕtŭr|beu
tricubus profusis.

<u>Livius Andronicus</u> gebruikte het om de Odyssea in Romeinsch te vertalen.
Het werd vervangen door den hexameter, dien Ennius in het Epos invoerde
Horatius spot met het Saturnische vers - en noemt het <u>horridum</u>
<u>numerus</u>. -

Hoogeerw. Hooggel. Heer

Prof. N. Beets

te

Utrecht.

Saturnian verses

Of rude compositions employed in satire amongst the Ancient Romans

Also a peculiar metre 3 iambics and a syllable over

Iambicum in 3 verbis. joined to 3 trochees, according to the following numbers

Ithyphallicum (3 trochaeïn) Metre: The queen was in the parlour
Eating bread and honey -

Isis peperit / rat or / bean
cruribus profusis.

Livius Andronicus gebruikt het in de Odyssee in Homerum te vertalen.
Het werd vervangen door den hexameter, door Ennius was het Epos tweeäs en Horatius spot met het Saturnische vers - en noemt het horridus
numerus. -

Den Hoog Eerw. H…

Dr. A…

Die spreuke hoor ik veel 1/4

Niet dat veel is is wel, maar dat
wel is is veel.

Cats Ouderdom & Buitenleven
en [illegible].

Geciteer in de Keysers. Bloemlezing
p. 115?

Die haren vader draeghen, en hier en daer
noch een,
Maer, die haer 't vaders boeck verbeteren,
ghy alleen

Cats aen Anna R.

HT, den 10 October 1878

ondergeteekende namens de Commissie

MANAK voor 1879 de vrijheid, UWEHG.

willen doen toekomen van de titels der

r zijn uitgegeven.

Racan:

En l'orient de nos années
Tout le soin de nos destinées
Ne tend qu'à nous rendre contents
Les délices en sont voisines
Et l'amour, ainsi que le printemps,
A plus de fleurs et moins d'épines.

—

Lorsque ce bel âge s'écoule,
Les soucis nous viennent en foule;
Vénus se retire autre part.
Confessons en toujours l'envie;
On ne peut trop tôt ni trop tard
Goûter les plaisirs de la vie.

Bilderdijk:

In d'eerste opgang onzer dagen
Is alles louter welbehagen,
Hetgeen ons 't lotgestarnte zendt.
't Is dartle weelde, minnekozen!
Geen doren groeien aan de rozen
Bij 't bloeien van des levens lent'.

—

Maar ach! verdwijnt de schoone morgen,
Straks naderen ons de drom der zorgen,
En Min, en Scherts, en Lust vergaat.
Doch achtenswaard men haar in 't vluchten!
Het is voor 't smaken van genuchten
En nooit te vroeg, en nooit te laat.

—

Bilderdijk herschreven geheel op de oude Fransche wijze.

In den opgang van onze dagen
Is 't álles louter welbehagen
Wat ons het lotgestarnte zendt.
't Alles is ~~[illegible]~~ weelde, minnekozen!
Dórens wassen niet aan de rozen
Bij den bloei van des Levens Lente.

Maar ách! verdwijnt de schoone morgen;
Straks verdringen zich pijnen en zorgen
Liefde, wellust, en vreugd vergaat.
Doch grijpen wij ze nog in 't vluchten;
Ach! — men smaakt des Levens genuchten
Nimmer te vroeg, nimmer te laat.

=

N. T. & D. Verh. 2.
129–131.

Depuis que le soleil donna le jour au monde,
Que sa vive chaleur fit la terre feconde,
L'Europe n'a rien veu d'egal au grand Henri:
Le temps qui est passé, qui sera, qui passe
Ne peult rien apporter qui sa mémoire efface
Jamais Roy ne sera plus craint, ne plus cheri

Niet anders dan Herrode
— — [illegible] qui s'a[illegible]
[illegible] p. 142 [illegible]

Petrus Matthaeus.

Zoolang de Zonne schoon haren glans heeft gegeven:
End' hare warmte 't aerdryck metten vruchten heb leven
Isser niemant gweest op den Cloot der Aertrijcken,
De men met Hendrick hooch sond' mogen vergelyken,
Int u bedencken voor den tyd' lang gepasseert,
Die nu is, en noch zal komen, Of nu gheeert
En oock gevreest zy, en Koninck, als Henry

Wilhem Baudaert,
In Deute, Dienaer des Ghods. T.C.
binnen Zutphen 1610.

Eene ontdekking, op een zekeren dag afloopende,
en een vast- en de overeenstemming of overeenkomstig
de tijd en afloop der opeenvolgende volgende
ontdekkingen, en volgen tot eenige denkbeeld
de rapporten gezegd Luft.

Belol.

Vondel. Metrum.

Met handenwringen en afbiggelende tranen.
Pal. 4°. 23.

Stockoude grijsaerts, levens zat,
Hun' eeuwen deelachtigh, komen met
Zee offerwynen bezegen,
En schaterende plengen. Pal. 4° 84

Eerwaerdigh, weloen, recht krachtigh overend
Door slangenslangig haer, en brant, en blaeckt,
En schuimbecht, raest, en moort en schent, ald. 23.

typische verzwonde elipse

En hoopt zijn Laurentelgh op dezen
Boom te enten.
ald 30.

verzwonde Caesuur

Grieck tegen Griecke, en standers tegen standers
kant
ald 49.

terwyl Ulysses kruist
De Zeeën veel jaren lang in scheepsstormen be
Gesmeten herrewaert, en derwaert met mijn goeden
Gespuilt, geroeit, door zee en zand, door heet en
Geweicht in 't nat, gebroeien hitte, en zeer van
koud 't donker.
(ald. 79)

verzwonde caesuur.
Die vygant heeft een Leijserwagenburg geslagen
Naa ons Stad &c
Mell. 4° 42

der Akademie (*Trippenhuis*) te Amsterdam.

C. A. J. A. OUDEMANS,
Secretaris der Natuurkundige Afdeeling.

ONDERWERPEN VAN BEHANDELING.

Verslag van de Commissie tot onderzoek naar de mate, waarin water onder verschillende drukhoogte door zandmassa's van verschillende samenstelling en breedte stroomt.

Verslag van de Commissie voor de geologische kaart van Nederland.

De Heer DE VRIES zal de uitkomsten mededeelen van onderzoekingen van Dr. J. RITZEMA BOS „over reup en kroefziekte, en andere ziekten van kultuurplanten, veroorzaakt door het stengelaaltje (*Tylenchus devastatrix*)."

De Heer FRANCHIMONT zal spreken „over de werking van salpeterzuur op amiden, meer bijzonder op ureïden".

De Heer Mr. Adr
Crena de Jongh
te Dordrecht, heeft de e
zijn voorgenomen huwelij
Cornelia Magdalen

het voorbeeld
<u>Lieutenaa</u> zyn 'r eige daad: waardoor en[illegible]
v: Haemkes 40 Kh

Die leeght, en stort zyn veis behandelt,
Schoon hy 'r in worp gevangen 1/10

(Vondel Palam. No. 21.

Wat grimmelt in het volck; dat
durft in <u>allen</u> ondan
(Pal. 70.
Z'n Boosten deinst voor hem de
schemmen<u>den</u> Enfrach

— Joc. Granger
No. 35
Met goeden borgen dat, dat kempse aen
(te Lieben ib. 43.
wat zouden ... begeeren?
Verwerkte hem voor slaaf te [illegible] in ... eere
Haemkes 38

1/11

Kleurtooy

Waer is zoo verre een plaats, zoo
woest en aldaerig
Die voor u, o myn Zoon! een Zalre
Schemelhoek ch

Vondel Steenbak No. 28

Maer het vermaecke dees als anders
wyken doet. ald. 40.

—

Bruyn zoo bevallyck blinkte als het oogh was
gewent

ald. 55.

THEODOOR HAR

in den ouderdom van ruim 57 jaren.

Overtuigd van Uwe deeln

BREUKELEN, 14 Mei 1886.

1/12

Rein und verkürzt
by Cartaleg. 8vo.
8ter Mond 29.
[illegible] · [illegible]
[illegible]

Es ist zeitlich, der Liebe [illegible]
der [illegible] Regeln [illegible] unbefestigt,
[illegible] die alte [illegible]
an [illegible] [illegible],
wodurch die Bewahrung
[illegible] und der [illegible]
[illegible] an den [illegible]
[illegible], wie sie verdient. Mond
81.

Jacob Duym arbeit 1594. 1/13

berispt de dichters dat velen aan hun kleine ~~gewicht hebben~~ acht ~~op de maat~~ genomen hebben op de maat of veelheid der syllaben makende hare regelen dan eens 10, dan eens 12 en eens 15 syllaben lang al naar dat hare woorden daar om dochten de fransche dichtstellers en begonneren en confligeren weg zijn uytende maken en stellen alle hunne verzen voor zy die noemen alledoop ten naast het zy en 12 of 13 vaste enz.

Leonard Johannes van Rhijn Jr.

Beroepen Predikant te Bredevoort

en

Clara Rebecca van Oordt

hebben de eer U kennis te geven van hun aanstaand Huwelijk,

dat op Donderdag 21 November a.s. zal worden voltrokken.

1584. de kamer: Liefd Bloeyende. v. Vries 20.

Tweespraack van de ~~[illegible]~~ nederduytsche Letterkonst.

Ook in Voorreden de vooreden.

Gaat dus uit v. meening dat wy langhe, korte, en twyfelige ende de syllaben hebben

de korte schal men een pook of punte toe, de lang twee spoorens.

— ende ook in 't 2de deel dat wy eygen daar af [naamlyk van 't] hebben

deze spreken, ende laat staan dat wy in ons deselve daer op landen

achten.

— Toch dunkt my dat men meer door den aard van onze spraak, als naar

der ende der Latynwoorden meent te werk gaan; want wy over de meeste

der eensyllabige grondwoorden deze ene lange syllabe hebben

Rotterdam, 7 November 1878.

Matthys de Casteleyn. Pieter Andewaeide 1/15

De Const van Rhetoriken, allen Aencommers en beminnaers derselver

een Zonderling exemplaer v. 1548 — onbekend [illegible]. v. 1550 te Gent [illegible],

Pag. 102 Morph. liedde ab Wyst:

Pendant 33.

ab V ce [illegible] [illegible].

Nijbroek,
Zierikzee, } November 1878.

Gebeelde lettergroepen.

voeten, caesuur, [illegible] —

Maar ~~het accent~~ de klemtoon niet aan de caesuur aangewezen;

de uitspraak de lezer aan ~~het accent~~ de klemtonen.

en daardoor [illegible] aan de ~~gewoonten~~ [illegible] [illegible] de [illegible]

versregels – die [illegible] [illegible] [illegible];

[illegible] en [illegible] en [illegible] [illegible]

Hélas! Que j'en ai vu mourir de jeunes filles.

Ipsos bibsit, tantus ind schatum,
Quod ipsis perventus ad sanctus Reinuutum
Audiatis diutum, ende en syt niet aldus gram,
bestis haec habetis capitulos nusquam.
o Goede latocue doteerd dees wordekins.
Den Sant, die wy bringen op berieus, op bordekins,
es groot van virtute, dat 't verstand zo genieten
Den worlt wel zyn ziele van achter afschieten.
Geraect dorle zo hy leeh, sulc geeft hem tribuut
't es myn here den legen vader sente Reinuut.
Nooit wonderliker grunt onder goe gesellen,
Zyn legende sal ic u 't curte vertellen.
Ont heeft hy mildelic geclonken, geschonken
Zo dat hy hem al bysters heeft gedronken,
dat hy zein hute quam gent als een peerde
dus heet hy S Reinuut. ens

Carteleyn.
Sermoen van sente Reinuut.
by Mone 47.

dg. pr. n. ushelent van Ste Reinuut vaeren.
vorige Sinte Reynuuts vaenen. —

By de eene sylbe waarop 't accent viel en die daarvoor in de arsis stond 3. 4. 5 lettergrepen. 1/18

voegde men daar willekeurig 1, 2, of 3 toonlooze lettergrepen, even als men in de metrische voorstelling 1/4 zoude door 2/8, en tevens of 4/16 na vervangen. —

Had men by de eerste aanleiding de muzikalische slagverdeeling op de rythmische [slagverdeeling] die onze gedachten toegepast, de onze versmaat dan ons verzen geworden geweest. — (onzer oefening barbaar-gewoond].

Die gheen pluymen en can strijcken 9.
Die en dooch ter wereldt niet; 1/19
Is hy aerm, hy en sal niet rycken.
Die gheen pluymen en can strijcken,
Alomme soe heeft hy tachterkycken,
Hy wordt verschoven, waer men hem ziet:
Die gheen pluymen en can strijcken,
Die en dooch ter wereldt niet

Triolet, of (Rederyk) rondeel

Antonie de Rovere
15e Eeuw.

E11 |2|1

Personal

[illegible]

[illegible]

1

HoogEerw. HoogGel. Heer

Dr. N. Beets

Hoogleeraar, te

Utrecht.

Les 17 Lemms vingt cents 2/2

(de Brederode - Ja Vok) vendus

a part d'halemes.

2/3

Belangrijke behandeling van dit onderwerp in Huydecopers Proeve. 177 en volgende

—

Utrecht 24 Juli.

Receptie Donkeregaard
Dingsdag 5 Aug 1879.

Inctraen

Elck schrickelijcker om hem als ander, met
een ghewoon
Van sorghen draaghende en te nachtecken
alle schoonheid.
Schennen en schenden sullen zy, zoo veel
en recken
Vellen en villen, elck en stroopt schenen
en plancken
Tbetooverde geslacht.

Stroope

G. v. Velsen. 2. 218,8

STERDAM, den 25sten JUNI 1888.

n, op Zaterdag den 30sten Juni e. k.

ne vergadering der Afdeeling voor de

appen, te houden in het gebouw der

Het leven geen Letterkunde
voortmaakt, maar in muzikale
cadans, dat een Hollandsch
vers goed is, en hoe men
hem handeert, hoe verkeerde
en prozaschrijver 't vers wordt.—

Bilderdijk

Brux. 8. 1827.

Metrum **Alexandrijn** **Bilderdijk.** 216

Die zwellende adem klappen
Met motorslagen; 't zweet wordt uitgespeut bij droppels;
En onverdienbaar diep de pijnen, slag op slag.

en verweg: L.d.G. 117

Het bloed doorwandelt, en zacht àanzet en ebt
bij lengte.

ad. 117.

Alleggaedrynen Vondel 2/7

Wellekom, o rimmer slepende Tekeys,
Zielmoorders, bloetraën, stotebbeden, aerbren
blickers,
Tirannen elk een. P & P. 18. 40

Vooruitgh zet; breekt t in t; speelt met kegels, bleksens
donders.
Verbaerts, hebt op, demspr ovekt de kercken onser Gon
alod.
Gy sleept et Apostelschap allengs, aen alle kanten,
Den daegh, of zwaerd, of stock, of steen, of koort,
of duivel.
Cimente mueren, ysren staven, koperdeuren. 73 12.

218

Metrum Bilderdijk Z. d.-Gl. IX.

Wat is, verdaagt! | Wat was, herleeft zich! | 't Ongeboren
Springt, op een wenken!, als een waterspring! te voren! |
'tHeelal bezielt zich door een adem; | voert met zich;
En de eindlooze eeuwigheid smelt in 't ondeelbre Nu.

—

Of schep verlustiging in kunstwerk | dat de zinnen
Niet ledig laat. | Bewonder den gezien hemelspel'
En daarin de Landspers van den Beelder: Neen penceel
Boetseerstok, beitel, van 't hout, of klei, of staal
In 't afgezonderd licht, gelaat of bloem te malen: 116

(Verte)

~~5 Jan 1907~~

En 't Al vervormd moet zijn, en geen Zeus los aan een
Gestalte; dat zal ontstaan zijn orde en plaats nooit
Naar d'eisch van ieder deel en 't algemeen vinden
verhouden.

p. Marck Kan T.
G.

~~18.17.8~~

~~**Wacht op God.**~~

~~Verhaast uw oordeel niet in kwaden of in vromen,~~
~~Spaart uw voor-oordeelen; de tijd en God zal komen.~~

~~Huygens.~~

Meteoor 2/9

En zwiert gelyk een schip op 't water, | door 't vergissen
Des Zeemans, niet genoeg geballast | heen en weer
Geslingerd wordt | en staat op 't ongestuimig meer |
Zoo schokt de wagen | op en neder | en ter zijden

Vondel Faëton. 38.

Hier ligt de bordeel, | daar de dissel | van zyne as
Gesproken | ginder spaak en rad. | de wagen was
Geradbraakt in de slag, en lag gebroken aan stukken.

Vondel 51.

2/10

De vinnigen geweld spuit van zich zelf
in Duigen. 151.

Er fluisterende de harpuistraten in de
Kielen.
152

De blauwe Teems meeuwen, met lange
pruik,
152

Het hagelwit Jatje vloeide omgeplord van
't Lijf. 153

't Gewapend Nederland, geuwaayschapt met
de Vree 153

Zij lakken 't anker, daar zij schommelen,
155

Dr Lelskoning, op zyn neogenthaal parmant

Antoniclap. Bellone & Ms.

145

de Leaiphe kiebel Zweeg.

149

In ander lotte, bij noorspreuters, en barbarij

150

En ge al veelheid op de dotten neergestort.

150

God weet uit, waar ze heenen gaan en uitgaande. V.
1 Zielmoorders, bloedraars, strikspanders, aanhoerders
Strijp dijne weeke zeel bezeel. verbeelt. vide T. Taal. Vol. II. 4to.
Schaddig blazen of vlam heeft dikke dampen
Schepen wateren en brugge bekerpraatsen. V. Vervoer. o. G. C.
3 Dat geen borstkwaal de besprongkte word beveld.
Dan een zwaan ijzer dat maar op den brant glijdt. merk. words.
5

7 Het hagelwit gelijn) vloeide ongeplooid na 't Gebt Art. 152.
Al wat bepaalt betast ((aangepen [illegible] vallen.
Den loop bij 't alphabet door en weer door en weer V. Lof der zeevaart.
9 De vacht langs zwangre stortregen, ze de vlaggij.

2/12

Zoo liep zy 't alphabet door en weer door en won niets

Hering.

[illegible] o [illegible] Tcher 2/13

Zeelmonder, [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]

Pete Pauus
16.11.40.

By Bilderdijk zeldzaam Alexandrijnen. 2/14

Mijn Egâ, ja, wy mogen 't proeven, wy 't beleven met tranen, uw.

Te Nagedachtenis van Julius W. B. bl. 7.

2/15

Fraai Alexandrijn van Antonides

Gedichten. 4o. bl. 326.

Aan Rozemont.

in fine:

Gy zult er geen spelonk noch jeugdig lindegroen,
Geloof me (neen! geloof me niet, maar kom het doen)
Zoo zacht, zoo zalig als by uwen Herder zitten.

2/16

Ja [illegible], [illegible]! [illegible] op!

[illegible]!

Bollens Borger

[illegible]

[illegible].

De schedel wasschen en de vochen,
en de staart
omhullen om den reem der leefvur
stukken aard.

Lieben de Geleerde
Gustav Verspoorten
169.

2/18

[illegible]

8

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2/19

Al dekt het vlees den appel van het oog
Nog blijft de zon in hare kracht omhoog
Vond. Altgh. 120.

[illegible] 161

Is d'offeraar vroom, dees offerhande is puur
Ibid 136.

Een priesterhert kan niet van maagen vangen [illegible]
Geen vogel die uit waters, luchten op vlucht,
Of schuilt op sporen wat hooge door de lucht
Ibid 149

Dit ziet de Nijd het Jodendom te grootsch
151.

Alexandrijnen noodzakelijke caesuur 2/20

Geboortes hoogheidt, lichaams fraaiheidt, magt en sterkte

Aantal van vermaledingen, gunst bij onderdanen

Hooft. Ger. v. Velzen 5e bedr. inkitto

Nyr. foliant. fol. 71.

In deze onachtzaamheid der vaere zijn gesuelt
Dat zij tot driest hebben geen goed recht gemaekt
fol 72.

En t beschreien, met drift op gebeuren klaeke.
fol 72 verte

pag 2.

Dan komt me wel zeshonderd keeren op een jaar

Proeft fol. 78.

Zoo bezig op 't veen, by zomerstorm en 't guur,
daar zoete brekwerk olveert; of by Coen en de kerv
Te zeer bewerkt, met elkander te verdeelen
Ontkende leeringe vlechten bezeegde aanmerkingen:

78.

Dat neigens en too veel
De nieuwsgierigheid oor, als op 't hoppe steel
Der spitsing staan, als op de kerk; derde bedrieging
Het gappen, als voor vrind, en leer gezeed hol denkingen.

79.

2/21

Wat tuimelgeest betemt het land? wat bastaardy
Valt in ons eigendom, en stuit, als een harpy
Tot ons schandaal gestelt, met haer vergifte pennen
De Fransche lucht, zelf eer wy 't grondzeem meester kennen?
Dat zinneloos het hoofd verheffende aen voorstens,
De tael van Neerlant schopt, en dringt er klanbeghei
Met zyn bastaart spraek en dartle manieren.
Ontaarden wy met recht van d'oude Batavieren?

Zy zyn voor adeers van ons zelven, | wy vergeten
Ons zelfs. | maer hebben 't liefst aen andere vermeten. |
De Fransche overhaen kraeide ons lang zyn wetten toe. |
Toen beteldt' ons zyn stem. | nu krimpt men over de roe
Van zyne scheelden en afgryslyke sporen, |
En alwaer schynen nog met lust zyn klank te hooren: |
Vergapen denk nog aen 't schakeamp van zyn staert
te sneben, | daer hy leeft me loot, | maer steen verdaert |

Antonides

Oorspronkelijk uit d Lentes Regenvallen

Eigenaardige Cæsuur van Alexandrijnen

Ingenieurs.

Ware ik de Man alleen, ik waer van groote waerde,
En dwong de halve werld, 't zy bukkende of getart;
Maer 't schaeltje hanght te slecht, daer is hárd tegen hárd
En niet vergeefs met veers, haer met leer, aerd met aerde.

Huygens. XIV Boek N° 69

Daer gaet al veel gerief in een Zak, zegt Gr. Jan

Huygens. B. XII. N° 142

Gods tien Geboden.

Bidt God [4]alléén, Geen [6]beeld, Spaart Gods [9]naam, Viert zyn [12]rust.
[1]Eert Ouders, [4]Moordt, noch [6]Boelt, noch [8]Steelt, noch [10]Liegt, noch [12]Lust.

Huygens [illegible] 66.

De koppeling of strengt op schakelt als een koord
[1]Woord aan [3]woord, [4]naam aan [6]naam; [7]verzetting [10]naam aan [12]woord

Jer. de Decker. Puntd. 1. N° 277.
De Negen deelen der rede.

2/23

Klem op onderscheiden lettergrepen, bij de Alexandrijnen

(M.S. van Staring)

op de eerste.

Een stoet maar aan haar hand, en honderd willen 't zijn
Antonides.

Aanvliegen met zijn heir uit Perzen, als een vlam
Vondel.

[Hollandsche Maagden, vlecht Oranje met lauweren.
Vondel]

Σ krank der Tiendeusche.
Trotscher zijn in pracht, dan al [illegible] vermeld. Vondel.

op de tweede

is leesstand.

op de derde

De vlam dreigt enz. Ant. Ged. 366.
De vlam zijgt en de storm verspreidt alom de wolken
Witte voorvallen [illegible]
Die ons opgeschikte [illegible]

op de vierde.

is leesstand.

op de vijfde.

Dan was de Maas dien 't Scheld de vurigste in 't beminnen.

op de zesde.

is leesstand.

op de zevende

Deze lettergreep, het tweede halfvers beginnend kan als die het eerste halfvers begint den klemtoon ontvangen.
Bij Styx en Acheron, vloeit stroomen, die beroeren
Zij kerft, en klotst, en komt, zwelt met beperkte toonen
Antonides
id.

vervolg van onwest.

Op de achtste
is Leerstheud.

Op de negende

De Spaensche druiven zijn schoon om zien. goed om eten
Huygens.

Op de tiende
is Leerstheud.

De overige Lettergrepen sluiten alvorens het Alexandrijnsche vers met een ~~cretieus~~ ∪ — ∪ ~~[illegible]~~ amphibrachis ?
. of een Jambus ∪ —

Eentonigheid. Abraham p. 12

d'Ontstoken hartstocht groeit vast meer en meer van binnen.
De schoone Sara zweeft door 's Konings hart en zinnen:
En dat onheilig vuur wordt steeg in hij gevoed,
Door laffe vleierij gekoesterd en gevoedt.

Nu op de eerste Lettergreep ibid. 177

Toen door het water: nu door 't vuur, dat al verteert:
Beide om de boosheid, die het menschdom overheert.

Schoone Alexandrijnen en 't leve ca Antonides
Hoort gij dat stormen niet? hoort gij die hygroskanen

id. p. 363. Antonides Gedachten

Wat hemelgeest behoeedt het lant? wat bastaardij eene
Valt e af legendom, en smelt, als een harpij
Tot one standaard geteelt, met haar vergiftel Spreuken
Der Gaurische eenht?

Zie voor treffende voorbeelden v.d. Meyzendijn met verspellende en (naar onze tegenwoordige verkunst) verkeerd geplaatste accenten, maar die onkennend zijn in Huygens Kostelick Mal.

Ook veel in Antwerpen in voortreffelijk

Het [illegible] [illegible] het land; [illegible] [illegible] het in aangaande en praal, als [illegible] etc.

Hexameter

Dautzenberg,
de Beerk.
de Kate.

[illegible]

2/27

Quo major, eo minor licentia.

Davies v. Mainwaring Oheimbornburg
Hevenhuller v. ~~Stadtfelberg~~
Aichelberg, Ryhen v. Landsbergfrie
Band. 2. 129.

2/28

"A Hindu poet," says Dr Yates; "may proceed to any length he pleases, within the limit of a thousand syllables to the half line;" or quarter stanza

Williams

Indian Wisdom

166.

Complicated forms in Indian poetry.

a stanza shaped like a drum.
" " " " a sword
a bow
a garland
a tree
a stream of cow's urine in wavy or undulating lines.

In the Ind. drama va all deren

Ind. wisd. 453.

En klinkt er heilig aartsbevel:
„Eindlijks overkomner norden!"

Aurora 1862. bl. 160
(Ordyney

Na den slag - van waar die stad,
De de Wereld twalef eeuwen
Staatsg. en nier loa en tenne
tot de Gh.-atsche opgerezen)
Geen hog eeuwen, eeuwen later
Oppermachtig de stad gebod -
Na den slag teeg Romes Staatsraad;

Na den jammerlijk geslagen
Legervoogd. den Konsul Varro,
Staatslijk, feestlijk ter gunst,

idem. idem. 162.

verte

Zie wy beeld.

— Reuzenteuning, keurshorig,
Mee pryt, legerschaaren ballast,
En trots tijds en elk beswaar,
Overvlogen, overvlogen
Eens door 't heels ontzachlike geest!

N. 164.

Maar 'n ca gebronsd metaal
etc.

En bij 't Polakreuch
lied,
Dat pas klaar aanheft ua d vaike,
't Maan opgegint eenklaps vonken
spriet,
Of jong bloed ontvlamt in tijn
harte!

N. 167.

een schone stille huyning
etc.

En och ... tot delft het lied verstikt
In nacht weg thands. Mee ens
168.
Schoon d oude heeld al u haalt,
Inspannt, dub t watmannen - oh! 171

En samen afgegaan de [illegible]
Na de [illegible] 't [illegible] de [illegible] 't [illegible]!
N. 171.

Versmaten.

Alexandrynen, Andere behandeling de daden v. Alex. den Grooten, van de zucht der Middeleeuwen aan, en men kan geheel vervullen. — Vandaar het Alexandrynsche vers, de twaalf, ten den uil, zijn naam en dat gedicht ontleend heeft. v. Kampen. N. Lett. 1.63.

terza rime door uitgevonden by door Brunetto Latini, natus te Florence, overl. Saec. XIII. ald. 266.

Sonnetten ze deeltfoort in Provence uitgevonden. ald. 269.

Ottave rime het eerst door Boccacio gebezigd. ald ....

(K. 2.) 2/31

enough, and you see musi-
cally; the heart of Nature
being everywhere music,
if you can only reach it.

Carlyle.

Heroes 3

247

Whatsoever is not *sung* is
properly no Poem, but a piece
of Prose cramped into jingling
lines. — — — —
It is only when the heart is
rapt into true passion of
melody, and the very tones of [a
man] according to Coleridge's remark,
become musical, that we can give
him right to rhyme and sing, that
we call him Poet, and listen to him
as the Heroic of Speakers—whose speech *is* Song.
252.

Song – Poetry.

All deep things are Song.
It seems somehow the very cen-
tral essence of us, Song;
as if all the rest were but
wrappages and hulls! The
primal element of us; of
us, and of all things. — —

— — — — —

Poetry, therefore, we will
call <u>musical Thought</u>. The
Poet is he who thinks in that
manner. At bottom, it turns
still on power of intellect;
it is a man's sincerity and
depth of vision that makes
him a Poet. See deep
enough

7/32

Enjambement. (Gelukkig)

Dat vogeltjen, dat nu vliegt uit den dennen, in
den Wekeboom

Hooft. Granida I. (Ed. Bild. I. 7)

(Zie ook de plaats v. Hasselt Vad. Kluchtsp. 62)

Dichterlyke Vryheid.

Hooft:

Toen 's werelds jaaren
Jong, en onervaaren
In d'oudheidts liste, ~~~~
Van geen eige wisten,
Kenden de liede,
Dreven zocht gebiede,
Wat het belieede.

Hooft. Granida

Bild. 1. 31.

De lunne triste
Met zyn oordeel sliste,
Dat z' opreelt giste;

ald. 32.

en veelen nog meermalen
in den zelfden Rei.

Verte

Vervolg:

Daarentegen by Huygens.

Heel woorden
Deze woorden,
En antwoorden
Zynen zinne

Mogelykheid
Aen Joffr. Tesselschade Visscher.

Maerlop
woorden deze
worden en

Verzuimd Samensmelting-

verzuimde

Vondel. Maria Stuart (v. Lennep v. 690)

of telgen van een stam die recht hadde iets te erven

Maar door verzuimd Ellipse. Onduidelijk af Stamel & Hakkelig-

2/35

verzwinde elysie

bandt niet al uw macht

Dees zevelinghe uyt uw besighe gedacht

Iterfst. Bild. Uitgave

II. 319

2/36

Stekel Cijfie

Then Zweenzel was heel moy, en vriendlik
hem gehol;
Maar stak m'er d'hand om uit en mee greep
een nietnetel!

D Benne Wetsteen.
1.263.

2/37

Zyn harte sprak daar vrij: hy voelt
Zyn liefde Kortevreun

Borger. Vaerh. D. kol. 108.

en dat de u een kerkhof wyden 2/38

en tae dienster in gewaad.

Rei

Jer. Velört

2/39

De liefst en staat zyn veel bekendt
Schoon hy 's in woordt gevangen

Vondel Palamedes

hy 's

Rei ae v flotva t 2de B.

Wat indruk maken dadelijk
onze geschied- en Letterschrijvers,
onze kerkredenaars, alleen
daardoor, dat zij de Zeeuwsche
moedertaal gebruiken.
En wanneer er een Nederlandsche
dichter in deze edele taal
nog het edelste voorstelling
in zijn gewaarwordingen en denkbeelden
voor [illegible] heeft [illegible] dan zijn
Toon – hoe ligt bewogen bij den
de harten, die lieve [het woord
moet hier en [illegible] gezocht.] [illegible]
verspanning [illegible] aangetroffen
laat! Ik [illegible] dat aandachtige onze
meeste van onze poëten zoeken, die
Schandelijk [illegible] van gewoonlijke
navolgende [illegible], die, aan het
lied en hun allegaard zijn,

als de wieken van een rond gaande
molen, teekent teruggekomen. De
jonge vrouw van eenen Dorpsopzichter
behoeft zij toen geen Timido Aanspraak
(?) te worden, maar eene Idylle
belang in te boezemen."

Vertalingen en Spel uit de Leidsche van
Voss. door Mad de Staël. Laer
Allemagne.

Schetsen.

No. 1. Iets over onze
Spelling

No. 2. Proeve over onze
kaapsche Taalverbastering
[illegible] 1816.

de Stellen. A.C.W. Staring.

2/41

bastaard - kunst - en stadhuis woorden in verzen.

4

idee. Wetteren Charlotte v. Cadry
9. 8

rythmus. idem. 11.
7 rythmen aan een dwang geofferd.

figuren da Costa. 1848.
Hofdyk.
Ook bij Nieuwland.

Dichterlyke Vryheden,

Letter Opgegeven

Werld, voor wereld,

Daar ik de man alleen, ik waar van
groote daaden,
En dwong de later werreld, dat zy verstande
afgestort

Huygens
XII B. No 69

/

Mijn glazewaert e uit tot ruim 't al
den dag
de Decker 163.

/

Elkpyp had groot geloof by all onse hande
laren
Mijn dede hem op geloof see menigh en
waren
En schyven onder tal
No. 165.

De de Decker. Vondel, Hooft, Huygens.

De Spaensche drinker dyn, schoon en
dean, goed en eten.
Huygens 14e Bok
Korte. Voorspraak

Kenweg:

Ontfermend over mijn nij bevend(?)
vaste
Model.

als voor alles.
all's
Dz als.

Die Ruyggen. Catt.

Kleen en groot

Vlucht is myn dood geschied! en 'k zie ze niet te ontwyken,
Al wilde al 't Godendom handhaven myn ryken,
En in slagorde zelf voor mijn bescherming staan.
Hoort gy dat stormen niet? Hoort gy de krygsorkaans
Niet brieschen, en de muurrammeiers door de wallen
Van Babel schudden? Och my dunkt, ik hoor ze vallen,
En myne troon met haar: 'k voel ze onder myne voet
Wegzinken, en myn hoofd bestelpt met slijk en bloed.

uit Antonides treurspel
Roxane en Oroondates en
Statira.

En schuw voor 't licht, gelyk vleermuizen en gebroed
van uilen

LTK Beets

E 11 3-4

E11 / 3/1

Huygens

Dr. Wells. E
Recto
De

Nu spreeck ick in myn geest,
Hoe dickmael zacht de wol van 't een op 't ander beest!
Het opper-schepsel mensch, het wonderlijcke wonder
Van die den hemel decht, daer over, daer om, daer onder,
Al dat leeft leven heeft, daelt in dien langen trap,
Duyckt onder 't wolle warm van een geschoren schaep.

Huygens. Kort. Mal.

Daer groeyt niets te vergeefs; dat 's wysheits eerste less;
En daer uyt dit besluyt: behelpt u met de blaes
Van uw Nichte, en uw baes, en uw Meid, en uw kennis
Die 't donckere doorepad in d' algemeen stennis
Te vroegh betreden heeft

Vonden.

De Pop is opgetuygt: hoe salse nu geleyen?
Veer lengster na de Kerck. Wat salse daer doen? Schreyen.

Vonden.

Wat reden sal my dwingen,
(Dus praet eens Koninckx Wyf, dees peelt eens Vorsten Kroon)
Wat wettelijcke wet sal my myn muts, myn mouw,
Mijn harnas, mijnen kap, myn knyten-stol beletten,
Leeg, los, langhs, over dwars, Noord-Oost, Zuyd-West te setten
En anders alle daeg? De munst van den keersp,
Daer ick by 't jaerental der Joffer-dienst afkoop,
Stroopt my de hiele schiers, treedt so naer op myne schpeeln
Dat licht en Vreemdelinghe. —

Vonden

wordt voor 't Schip na de Vlag. 't pitt na de
Sbel geloofft.
Dat. Mal.

2

3/7

Slot van Cluysewerck 18 Juni 1681.

Mynen V H. S.

Port on, myn vrinden, a all' die ick daer voor
ken,
Ik bid u, weet 't vreem, dewijl ick 't selver ben;
En soo ben, soo verwent, (verweent, moet ick wel
seggen)
Dat my groot achterdeel te weer komt te leggen
Uit dese ziek ontruit; soo veel is vryheit waerd,
En stilt (en oppaspte gesach alleen,) en eigen haerd

Bry. Jan ch ... : En stilt, en 't hoogh gesach is als, en eigen haerd.

Ende dat dese gedacht heb ongeslachtte. Mynmaelte.

Laet ons hee lamen overleggen,
Gastmaels vrient, dien ick beken
Dat ick de gunst niet waerdigh ben,
Wat al danchs ick er hie te weten
Van dat ick niet thuys heb gegeten: 1680.

—

3/4
3

Op Tesselschades laestigh vertreck.

Hier, en wegh? in een weeck geboren, en verdwenen;
Dat heet ick geen bespreck. 't En is maer eens besoght,
Of ick een staeptje hebb te geven of te leenen,
Of ick te rauwernoord 't bespreck verdragen moght.
Vind't niet vreemd dat het mij gestadigh in den sin maeck;
Tot dat ick 't naeste jaer myn Tessel'-scha weer inhael.

Z. 11. 178.

Huygens

XVI. 159. 160.

4

Maar dat leer | ik Vader, | daar in de 3/5
weild | Job le

Huygens gedicht

260

Huygens

5

Pakhuys | van Oost | en West | heel water | en heel straat | 016

Tweemaal Ve | netien || waar 's t einde | van uw Stallen -

Huygens Amsterdam

Op de Cellengroep waarop ~~[illegible]~~d

3/7 6

Hier light Cats: waer 's de Man die een Cats-waer-
-digh dicht
Sal connen singen op dit Lyck, nu Cats hier light

Huygens
Nov. Ao. 1660.

Huygens
3/8 7.

Daer achthien paerden staen en lyten slag en lacht
In 't Leven, of Paard en Paard: en daer der beste Macht
Met worsten en met slaen nog meer tiert als de beesten:
Daer een keel | onder leeft | als d'onverwaerdste geesten,
Van een verhongerd kalf;| daer kunden dry ooghen ziens
Of in en om de weg, en om en roodhend ziens
In 't midden van een Schener (na beide en geschonen)
Een kriesig mutsje van Leven tones konneden;
Daer een Kat | onder Meeuwtk | daer en Staer | onder krant

enz

In myn Boerenhoffsteê L. Beekberg

3/9

Huygens Godtsen Geboden. Bibelstof 66.

Biddt God alleen | Geen beeld | spaart Gods naam |
Viert dyn met |
Eert ouders | Moordt noch boelt | noch steelt, |
noch liegt, | noch lust. —

Dijambe. | Spondeus | Amphimacrus
Creticus.

Antibachius | Amphimacrus | jambus.

Eertmanend Expressie Alexandrijn.

Hiér en weg? in één weeck gekomen
en verdwenen?

C. Huygens Korenbl. XV. 159.60.

3/10 9.

Een kleine, Kaner, frelgjorcent. hubble
meer maeub

Da en Levaar ysters det mae op dem
bont gileg a nordt

Aryant.

Sluyt dyn wolcken niet,

E 11 / 4/1

Hooft.

Zijne vaderlandsche gaan weg geurzieg.

Eerst vrijen, later quasi zetten.

Vergetel: Inlegen in Leuderts naar d H.L. en dien, bij Hoofts leven, door v. d. Burg.

Hooft 1621. _ niet afgeteld. N 34. 4|2

Klaere wat heeft er uw hartje verlept verdrietje
Dat het verdriet in vrolykheid schept; t'alle tyd.
En altyd en van benepen verdort; Gelyk als
Gelyk ~~een~~ een bloempjen, dat dauwetjes schort.

—

Briet het en oogen niet van uw deur? en uwe deur
Moogt gy niet gaen te kust en te keur? gaen niet
En dwepje niet branden en blaedken en haen
Al vrae 't ~~en lustje~~ op lusten en loncjes te slaen?

—

Ander en speelt het windetje niet speelt er.
Op elspetacken en Lenterigh riet
Als luchtjes, luchtjes. Luchtjes gaet
Het watertje daer tegen 't walletje slaet.

—

Siet de openbaerlyck bloemetjes staen ~~eer~~.
Dit en maek blymoedigheid saen
~~Maer soo je niet voor al~~
Selfs 't sonnetje maekt er me beter te moed
En vreught er en lieflyken ooglyntoe.

Verte Maer

16 [illegible]. maart

~~Op Stat. G. d. Kh.~~

16 34

"Maar zoo 't niet door al hun vermaand
Steeken met kragt na Zennagen kan,
Zoo zult gij maken aan 't spreeken de kroon,
De boom die beneden de [illegible] kon.

Maar zoo de kunsten door een
Niet Steeken
't Leg er te maken

2 413

Den Hemel schynt verlieft. de visschen in de stroomen,
Des dieren in het cruidt, 't gevogelt in de boomen,
De Nymphen in het bosch verstarren van de Min.
Dat vogeltgen, | dat nu | vliecht uit den deinen, in
Den boeckeboom, en schynt onmoglijck om vermaecken,
Dan uit den boeckeboom weer in de myrte-tacken,
En hippelt quelende soo licht soo vilt soo wreft,
Waer 't van Natuir begaeft met menschelyck vernuft
Het sond seggen | "ick brand van Min | - ik brand van Minnen,
Tjilpend door het woudt, enz.

Hooft Granida.
1605.

In H pastor fido v. Guarini
Quell' angellin, che canta
Si dolcemente, enz.

Ged. T' Jonwe seggen: achs,

Daifilo.

Jagers noch Lovelingen *Gorit*
En hebben wy gesien; maer wel gehoort geruchte
Dan 't scheen soo ver van hier te wesen dat ick ducht,
Edele Maecht, ghy sult daer swaerlyck zijden inne; *O Eedle*

Granida

(neempt een dronk water)

Het bidden laet voor ons, 't gebieden comt u toe,
Alderhooghste Princes, het staet aen ons t'ontladen; *Grootachtbare*
Diana moegejaecht en soude niet versmaden
Dees suivere fonteyns cristallinige vloedt, *van deez zuyvre bron de kristallyne vloedt.*
Noch onse sorgen laeck, door hoger vlucht te keeren,
ons aengeboren dorst uut haer gesicht verkiesen:
Wy weten lyckewel dat wy dees groene laen, *evenwel*
Dat wy 't gebodenen wel van dees dienstige klaeuw, *deze bruyne*
Deez vrolycke beeckels, dit heldere watervlieten, *Deez beekjes vrolyke en dit heldere waters vlieten*
En al ons leven brest van 's Conings handt genieten.
Ten waer dat 't wy selick al 't versorgen eist,
'T verwoeste velt ontlaeckt, door vergeelen des dorst. *moedigheit des dorst*

Granida.

1605.

Granida.

Adieu scepters, adieu, adieu verheven throonen, — vaaet scepter wel, vaaet wel v. t.

Verheven soo, dat my van uur steylheit ijst, — 4

Adieu dwingend gewaet, en al te swaere croonen, — gy dwingende gewaad.

Afgoden die met wrocht en ydle dienaers prijst.

—

En ydle dienaers ghy, die'üse dierleye nooit heyt,

Door u beloften loos die ghy soo qualyck houdt,

Want sy, beschiet mer wel, verkleenen in de grootheyt,

Slaven in d'heerschappy, vaarmen in het goudt — in d'heerschen slaven en

—

En laege en diepe niet my beter mach verquicken

Die my te samen swelt met een lief ander ick;

Ick laet u warrich hof, en kies voor soo veel stricken,

En al veel strengen, meer ock hoe veel soeter stricke.

—

Bedauwde bloemkens versch, en ghy bloosende röösen — geblosende rozen

Die uwen mantel groen nu ethen open doet,

Welcom, en danck dat ghy verquickt mijn amelooseu

Ende afgesleten geest met uwen aesem soet

—

Nu biggelt op het gras, en cruydtgens onbetreden,

My klaere traentgens die den dauw soo wel gelijckt;

Traentgens niet meer van smart, niet meer van bitter faden, — Gee. tr. n. v smart, niet meer vans [illegible]

Maer van een teêr genoet det schier de reüsht bezwijcktes

Granida. 1605.

416 5

Ich loos de snikken die mijn bange borst verstoppen,
Maer las! de wolken al de Noorden wind te breekt,
Mijn tranen vlieten neer | onder de | regendroppen
Die vloeyen over straet. Wie salse lessen weet?

Spondb. van Chanclear.
L. 11. 25.

Dactylus.

417 6

Indien het clagen can versachten d'ongenade
Van 't wanckelbaer geluck soo claech ick niet
on niet,
En claech ick 't vergeefs het u een cleene schade
Verlies van claechten voor die 't al verloren heet.

—

Den hemel die beschreyt met uitgestorte stroomen
Door medogentheit de grootheit van mijn quaet,
En 't suchten van de wint beweecht de drooge boomen
pem 4. Om te bewenen myn | bedroefd' | en bange staet
anapi: anapr.

—

De blygeestige May' heeft selletes en minhagen,
In haer eenvoudig' en pracht van bloemen menichvout,
En weet o vogelkens uw tere stem tot clagen,
troch:
Claegen wanneer ghy minneliedtgens quelen soudt.

laat veranderde 't Brefh in En klaagt – vorsmeni: || aeckelike door Diane. L. 31.

~~Spondeeus.~~ 418 7

Schrik niet, ik wreek geen kwaad, maar dwing tot goed:
Straf is mijn hand, maar lieflijk mijn gemoed.

Choriambe.

Hooft. Voor 't Spinhuis en Werkhuis.

Daer is paer van vernuft en van krachten zoo kloek,
Als de Leeuw met het Zwaard, en de Leeuw met het Boek.

Anapaesten.

Hooft. Op 't verb. v. Holl. & Ven.

Hoofd

Verzuimd Stramint.

II. Oplossinges ~~[illegible]~~ spronghead, leek aanfrontstand, magt en Stacke,

8

Ontzich en veemeelen gaan gunst en Ondozeken.

Gerard v. Velzen.

5. Brdl.

Die door maakgierigheid zoo ver zyn geraakt

Aff. kwaadwillig - Dat zy het overicht hebben hun goed veelt gemaakt

ald.

Vadregelzt - je mopten prijsplijk.

Dan bouwt men wel zes \| hondend huizen op een jaar.

ald

Eppemaker overt maatverdeling.

Nergens is zoo veel

De niet verwachte val als op de toppe steil.

Zoo steilberg staan \| als op de kruin \| der Kbeddenken

Het gypsen \| aan door wind \| en zoo gereed het zinken.

ald

(Het geheelyk opstellen en de zeilen

der Leemen en Uithoeken a Voca.

Spiegel [illegible] [illegible], verstand [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible]
[illegible] (bl.) [illegible]

[illegible] het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]

201

Om nog dan [illegible] [illegible]
dat de wereld [illegible] [illegible] 188

Om [illegible] [illegible] [illegible] 189

De [illegible] [illegible] [illegible] 208.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

LTK Beets

E 11 5-6

E11 | 5/11

Vondel.

Door zijn voorbeeld invloed op de Ned. Taalkg.

– Voorschriften van zijn vindiren (dan hij hebben) zijn voorbeeld
Gehoorzaam en gewilligheid.

– De kleingeestige netheid = eentonigheid en vertrouwelijkheid van Cats – die zijn niet.

bij hem een matiger gebruik van de vrijheid dan bij Huygens en zelfs bij Hooft.

–

geen anapesten –

Vondels Aenleidinge. &c

Het vers schijne geen rijmloos reden, maer trekke den aert van een vers, en ga wakker op zijne voeten. =
Heeft het geene zenuwen, zoo hangt het slap en vaatsich; is het te gedwongen, zoo staet het styf, gelijk een lanceknecht in zijn harnas. =

—

Vaerzen willen gaerne vriendelijck en zuiver zijn: want de Zanggodinnen zyn maeghdekens, aen wie vriendelijkheit en zuiverheit betaemt. Voert men somtijds eenige harde vaerzen in, dat moet uit geen gebreck, maer uit de stoffe geboren, en ter zaeke vereischt worden. —

—

Onderstuckxken heb ik deze korte Aenleidinge ter Nederduitsche Dichtkunste, op het aenhouden der leergierigen, by my eerst gelijck en ruwe schets, ontworpen; om welke naer den eisch op te maken meer bladen papiers noodigh waren; daerom sla ik over dezen tijt de wetten en maet der vaersen, en den omtreck en aert van allerhande rijmen en dichten over. =

1616.   2   5/2

Wat zydy zaligh! die ghy adel van verstand
En zyner mate stelt nae dat uw yver brand;
— — —

die streedt met andre tonen
Gaet uyten uwen zangh, en deftig, en weer zoet
Wat u toevallen magh, en eerst liept te gemoet:
Die met opschriften uw, en anderen uit lieden
Dat smoocken 't vuyr dat uw gemoed brengt tot lieden

V. De heerlykh. v. Salomon
v. Vondel.

'T menigh Amethist, op d'appel klaer te toon
Staen zyn kroon | slagzwaerd blinckt;

V. de Heerl: v. Sal.

Dien hy van toverighheyd zyn stricken heeft gestelt
Om deez toovr-voghels te verrasschen op het veld.

V. Warande der Dieren.
XCIII.

7

Al wat bespreekt, betreedt aengrypen kan, en vatten,
En danssen op de koorde, en klauteren als katten;
Zeespoocken, die gezwint den steilen mast opvlieght,
En zijn in Thetis schoot van kinkbeen opgewieght,
Bockvangerdragant gilt; en blaeuwe Opperhoofden,
De boortsen haelt op 't lant, en lult slaept op de vloeden;
Schuimsnuiden, | grijp in 't kop, | die tuinen | lijts en zucht |
Die 's bedde in | de zee, | als in de pluimen strukt. |

V. Het Lof der Zeevaert.

Onderwijste | pleiteurs, | zuygt: gy hebt uw tael vergeten.

V. Op 't vertolcken van Boileau
door van Borsselen.

't Schept adem. Voortaen wordt Rotterdam geheeten
Naer 's Heeten geboortestad. Geen eeuw zal dit vergeten
De dire Molukken, | eert haer 't wankland | staen ten stont.

V. op de Hr. Kornelis Speelman

Schichtige vlam op vlam klieft dicke duisternis
Met yslyck gedreun van dreunende musketten
Vermengt met veltgeschrey, gevolligt van trompetten
En trommels, dat heel mondt en bloedt bersten zant.

V. Verovering v. Grol.

Gelyck men | daer de vloet | felk aanslaet | een ander dyckt

V. Verovering v. Grol.

Hollandsche Maeghden, | vlecht Oranje | met Cameren
En kranst den Frederik, die ons.

V. Begroetinge aan Frederik Hendrik.

Hofjuffers, | rijck van pracht | die, als van outs | vermetels,
Op uw Grauwstoffe, u Grafelycke Zetel

V. Geboortelied v. Willem v. Nassau

Alexandrijnen:

z. g. 6 voetige iamben.

Een storm begint hier op te steeken | 516

De donkere en zwarte lucht ontspringt uit t breeken.

De bladers vliegen uit hun takken heene en weer. 5

De bulderende wint buigt boven boomen teer.

Het aardrijk davert, (amphimacer) dreunt en loeit; en huilt van onder.

amphi brachys — Het bliksemt flick op flick! Op 't weerlicht rolt de donder

De donderklooten door de wolken slag op slagen!

En de avondschaduw jaagt den voorgaanden daghe.

Adam ter Baal:

1864 (77.)

(trochaeen met een anacrusis.)

517

Ich scheidde | doch met pijn, en zagh | wel driewerf om:
Nu blinckt geen Serafijn, in 't hemelsch heiligdom
Als deze, | en 't hangend hair, | en gouden ris | van straelen,
Die schoon gewatert van den hoofde | neder daelen,
En vleien om den rugh. | Zoo komt de, als uit een beek,
Te voorschijn, | en ontsteekt den dagh met haer gezicht.

Lucifer. 1654.
167.

NB.
enjambementen:

't Gehoor moet vergaen, en de reden | hun den schroom
Benemen, om allengs wat nader aen den boom
Te treden, | voet voor voet; | dan met de hand genaecken
den appel, | die het oog bekoort, | den mont tot smaecken
Verlockt. || Zoo wort de doot | inwendigh | gesmaeckt.

NB

Adam in Ballingsch.
1664. (77)

't Geloof | een Engel | schudden een appel | van dees telgen

Adam in Ball. 1664
-77.

Daer is mijn hant! Ik ben | de doot gehoorent. vaer wort.
Nu suf niet langer. Treê my voor! en sta een woort
Als een zeelschepen man. | Geen doot zal my | vervaeren,
Te ploffen van een rotse, || of in de zoute baren
Te plompen; | hant aen hant! ik voorde | dees hant.

Adam in Ballingsch.
1664. 77.

518 7

De Dageraed <u>ontsloot</u> zyn kamers voor ons kielen
Daer vinden | Hollanders | van Mooren, wel onthaelt(s)

V. Oost Indisch Thier

Noch drong ick steewaert in met <u>sidderende</u> degen.

<u>Attila</u>, vervolgd door den
schim van Ursulen.

v. <u>Maegden</u>.
1639. (52)

5/9 8

7.

Staet op van kermen; scheurt veltteeckens, en gewaden
Niet langer, zonder reen; maer helpt ons eer geraden.

V. Lucifer 1654.
(67.)

Myn Dochters, wacht uw dienst. Myn koorgewaet u dek';
Dat geen kerkschennis u bespreeghle noch bevlek'.

v. De Tortsen in A. Kronbalk
e Teufelsche k.

Een ander Laelt | van Bezaes ten | dertettery

v. Hotrysel en Decreten Lornble

Stelstaende | wateren | en Ouye | beken schortsen

v. Bespiegelingen v. B.

Godt overzag | in 't begin | van heel 't wyse en de wysheidt.

v. Adam in Ball. 1664 (77).

Genoegh gesproken tusschen maenden achtelen.
't Verlaet u in deze wereldt, ga daer geen
ontstelteniss, geen staetveranderingen.
Opwellen; daer de starren | ondergingen —
en nu, God lof, | aenvaerdt ik myne zaeck

Jephtas 1659 (72)

5/11

5 vochjes
samben

10

Een ander steen en ~~opgegaen~~ gaepend op 't matte bedt
van sterk eendaen en leeglen besetten
En teer ~~bij~~ schraem uit op hongerige koortsen.
Mij lust het op het licht van Safferkoortsen
Opblij der gaeven van vedel en schalmei
Gelijk een bruid bekranst, van een bij zei
Besmet, niet zwak, maer moedig en stoutes,
Mijn groote jongst de godheid op het outer
Om te offeren — uw vader heeft niet meer Jeptha.
1 een dochter.
Godt geeve, dat uit 's hemels regen kwam
Een engel daele, en Jeptha, doodtsch en bleeck
Van schrick, u keffe; op dat hy 't slaghtzwaard steek
1 ontbloot in zijn scheede.

Jeptha. 1657 (72).

5/12

Geen Gallen | leiden licht | de Stad in kolen;
O Nero, maar ingeboren bloed
Zag vrij en met een koelen moed
Zijn voorts | zes etmaal lang | gaan omdolen;
Dan in de dalen, | dan gezwinde omhoog
De bergen op, | de starren likkend
Met gloeiende tongen; | rook verdikkend
En smook verdunnend onder 's hemels boog:
De vlam | dan verder flakkeren | als herboren,
Door 't overslaan | van zale en zaal,
monosyll: Hier gaf een hof | of kerk en kraal
trochëus Daar borsten muren; | ginder stortte een toren!
Het volk aan 't bergen, | ginderwaart op, | dan hier!
Maar al vergeefs. | Vulkaan voor spelen
En deerlijk op stads twee derdedeelen
Geleek toen Rome niet een zee van vier?
O ijdelheid der Loven,
monosyll. Aan lucht, | aan asch, | aan rook, | aan stof verstoven

Petrus Pauwels. 1841
ao. aet 54

Mag [illegible] 6 [illegible] [illegible] [illegible].

Afkeuren

Ach of 't geoorlofd waar,
Op 't Apostolisch spoor, te kussen
Zyn voet, met godvruchtig kussen
Der uitstappens van 't lychaamspaar

Peter en Pauwels 1641.

Stap. ~~[illegible]~~. te veel trom. of koningen

=

Het Oosten offert wierook, goud,
En bittre myrr', de gaaf ontvouwt
's Kinds Godheid, priesterdom en waarde
En zyne sterflykheid op aarde.
Hier ligt hy dan 't al heeft gebrouwd.

Oorspronkelijk stond er.

Het Oosten eert
En myrr, tot 's levens onderhoud
Den Heer, die heer-geduld van boven,
Die 't arme Bethleem legt verschoven,
Hier wel het heelal heeft gebrouwd.

Gysbr. v. A.
1637.

5/14

13

God schiep den baaierd, woest en duister,
Natuur | had maar | één aangezicht |
Lag vormeloos en zonder luister,
Toen sprak de Sterveling: 't word licht

Adam a Ballingshoop
1664.
— — ∪ ∪ . Jonicus major

Zij schaduwen | op gouden pauwen
De wedu van
De vrome man
Gewaandigd God alleen te kennen.

Noach ~~1660~~ 1667.
a. aet. 80.

5/15

14

Als de Keyser leend zyn ooren
Zoo schreeuwelycke feyst
Wanneer hy noyt is zyn geboren,
Donderd en zyn stoornigheyde
't Vie uytgevloeyen | der vlecken,
En dat aerdiger langh gedreyght
Dat al meer tot boosheyd reyght,
Gans met ~~[illegible]~~ gruys en steene decken.

H. Sheraf. Verw.
1620 – [33]

5/16

15

d'Alziende wachter, die nooit sliep

En Jacobs afkomst trou bewaeckte

Zag uit de hemel neer

Jephtha.

1

Stokende gryzaarts levenslot,
Hun wensch deelachtig, komen mat
En Offerwijnen mengen
En sidderende plengen.

Hos en de, Rei v. Troj. Maagden, Uitvaert der Palamedes.
1625. (38)

Die onder staan er honderd van dezen
Als Koningen van God geschapen
Den scepter aangegrepen
In 't aensluiten der tyd
uit

Maria Stuart 1646.

Joannis major.

2 g. de overige iamben

VI

5/28

Een gouden halsband hangt en sluit
Om zynen geschakeerden hals
Een zeelten Zonnespiegel, als
de Zon zich blind ziet in den gloed,
Natuur deeft met haar eigen bloed
Zyn wieken köstlyk beblaad,
Teoh purper, roos scharlaken, dat
den Koning of Staatspriester kleedt.
In blauwe staart, zoo lang, zoo breed,
Staugt geboordund met zoos by zoos.
Robynen schitten op turkois.

Jozef v. Ooth 1840. (53

'k Hoor beemden herderliedren leeren
De fluit aan 's herders dartlen mond.
'k Zie huppelen den vetten grond
Op het getrippel dezer jongeren.

Jozef v. Ooth. 1840. (53)

Staartn, vervallen, en geslachten

28
5/19

O Pluym, waer uyt het Duifken stack,
'T Welck wrede haircken verwoerden,
Terwyl het my aen hart ontbrack,
En Haet en Nyd hun aes beloerden!

'k Zal afgerucht door al 't gejaegh
Met u al mymerende spreecken,
Gelyck of Joseph by my laegh:
En Vlecken, als myn ooge leken,
Zal ick haer wisschen met uw wol.

'T Wol, o vacht die 't Lam bedeckte,
Het welck ick blaten hoorde in 't hol,
Dat zyne onnoosle tranen lekte
Dat op zyn blaten antwoordt gaf,
Toen God en alle landeren zwegen!

2 trochéez

J. Joseph v. Vondel.
1640.

Wat goede verken zijns om de goede dutten te leeren.

De oren heeft aan 't horen horen de.

De kritiek gaat niet uit van de duele vaghe stelsels,
den heterogenen oorsprong (Chanspiel)
en valt 't algemeene regels.

In de exceptions op deze regels (1) ziet men talen
het schoonste.

de exceptie volgt ^ook maar een meer
bijzondere, en dieper
fijner regel,
die aan het onligen ontsnapt.

(1) geldt eigenl.
op alle regels.

Waar de kritiek dat doet veroordeelt zij vaak
verdere — "meer waard dan koncepties."
= Beeldedyke.

af keuren de elkeen andere
die 't schoone zyn maakt ...
... jammer ...

(Lokvogel, trek dyne gade over den kleurstaaf aan.)

Een zelfbrouwende stroom daalt van de hooge velden.

Waar men graag een rood een roosjen, niet een bloemetje of ...
n.v. den Boogaert of Beeldachte

[illegible]

Nederduitsche voeten Lijnen

trillende, rythmisch afloopende, rijmende
dichtregels. in 2-6 letterg.

klimmende maat - dalende maat - huppelmaat

de klemtoon - plaatst de maat, bepaalt de soort en
voeten (Colon)

In de korten verssregel. zijn de voeten ~~doorgaans~~ meestal gelijk.
bij de klimmende, de klemtoon op de evenen lettergr.
2.4.6.
- - dalende - ——— - - onevenen.
1.3.5.6.

met uitzonderingen ten behoeve der expressie.
duidelijke uitvoering.

In de Langeren, bepaaldelijk Alexandrynen,
verdeelt een plenreut het vers in twee halfvenen
gewoonlijk uitz. ingelaten

~~zijn~~ de voeten zijn/gelijk bij de slechte - Alexandrynen
ongelijk bij de goede - —

De proproza bepaalt in ... van klemtoon ~~[illegible]~~ bewijzen van waarneming
De methode is niet daarom het precipiteert ~~een~~ Observatie
geen apriorische theorie.

Wat

E11 | 6/1

Versbouw.

2de Tydperk.

Aanleiding

'Versificatie, verskunst, versbouw.–

'Verzen de vorm waarin de poëzie zich laat hooren.–

'~~Het ... waar bekende~~

Verzen zijn verzen, door individueele en gewaarlijke melodie
en andaalinge rijmmetrie.–

Zang, met zoo veel zangerigheid als het doel eischt en toelaat.–

Verscheidenheid, en opeenvolgende slagen van klanken.

Regelmatige evenmatige gang en tred; rythmus, cadans
val. "lal."

Welklank, maat, rijm

zijn beide lets?
Mandr. Maaijd
zij valt alles lal
met 't vers – en
laten volg. Zij
kruipt de ... in
't hoofd, en op
de rythmus

Het Rijm – het oor der nieuwere eeuwen eischt het.–

stafrijm, assonance, alliteratie.–

Van anderen verzen heete rijmen – (hr Brouwer (Hooft) het
proza, rijmlooze rede
over het rijm laten. –

Mijn onderwerp: de maat, en wat in Nederl. verzen de maat
bepaald heeft, en bepaalt.

Bij Grieken - Romeinen de maat bepaald door de quantiteit.- 2.
Een syllabe is lang ([illegible] of [illegible]), of kort. 61?

Bij ons anders - de klemtoon alleen + maakt lang en kort.

voetmaat - drievoet -

maatzang, - zangmaat. Slagzwaard. Levenslang

stormwind - noodstorm, windvaan -

Ook worden lettergrepen die geen klemtoon dulden,

stomme e. (Schwa) Ze, de, ver-, -en, -ende.- Uitgezonderd pluralen uitspraak al

Wij hebben dus in onze taal: jambi - kortlange gedacht, verdriet.

trochaei langkorte maanen, wonen lopen.

~~pyrrichii~~ ~~[illegible]~~ wandelen, vreugdige

dactyli voorlange vaderen tetere

amphibrachi of scolii middellange.

genadig, gebieden

Anapaesti achterlange begeleid, vergetel.

choriiambi jubelgezang praeans1 eindögen 2. verkondigen 3. begrenden vergullen.

er geen spondaei - Offshore voetmaat, a drievoet, door

ook geen molossen. sommigen alden gespecificeerd.

voetmaat # dalende spondeeën.-

Schoorsteen voet

een schoorsteen [illegible]

Dit Groot verschil voortaak van de moeielijkheid der
toepassing der Classieke metrum, in den tegenw.
en van het ontwikkeldigheid ... onze
ooren.

Kraftelyk dat men onze dichtkunst immer lastig gevonden
dan met de Classieke prosodie en metriek. —

Gevolgen verkeerd beoordeeling (critiek)
—— beschouwing. (theorie).

verwarring van ten begrippen,
Linten op ten gedachtens —
tot op den huidigen dag.

Eerste gevolg: Volstrekte miskenning van het eigenaardige onzer
oudste gedichten.

2e gevolg Trapsgewijze vermindering van ~~de~~ rijkheid
van alle beweging — ten nadeele beide van
a) duidelijkheid —
en b) nadruk.

3 Gevolg: Trapsgewijs verloren gaan, van de kunst
om verzen naar behooren te lezen —

Meening dat het genoeg is zich werktuigelijk
over te geven aan een cadans, die
men zelf voor wil hebben, om
die gedachteloos op te dreunen.
of quasi krachtig uit te galmen.

Eens verbo, verstomping van 't gevoel voor de ontstaan en de klemtoon.

4. Miskenning van den heb [illegible] en den val onzer Oudste Gedichten.

"Men toetste ze aan de Classieke Prosodie.
aan het Latere kunstgedichten
in plaats van aan wat wij ook nu nog aan
Volkspoezie overhebben in Baker- Kinderrijmen.
Doorluchtigen

Men zocht daar een metrum, en vond het niet
op. Hebr. poezie. ([illegible])
[illegible] Ps. 115. 8)

Onschuldig de Schuld
schold de Rijmen en (barbaarsch)
[illegible] barbaar.

Immers, Tellen en Meten gaf voor ~~[illegible]~~ deze de droevigste resultaten.
[illegible]

Eerst in de laatste halfeeuw de sleutel gevonden.

Men liet den klemtoon zijn recht weervaren, en zag toen
wat - in het rijthmus ~~[illegible]~~ wat.
Geen gemeten voeten, geen afgetelde lettergrepen;
maar een verheffing en een daling - een golfslag - door
(arsis. thesis).

den klemtoon geregeld -
De rythmische slagverdeeling - op de wet der
muzicaalische.

De lettergreep waarop de <u>klemtoon</u> valt – (<u>arsis</u>) gevolgd door een waarop <u>geen</u> <u>klemtoon</u> valt – (<u>thesis</u>) maar eventueel door 2 of 3 dito = even als men in de muziek verschillig 1/4 noot door 2/8, een triool, of 4/16 kan vervangen.

–

Het was in eenen Pinxendage
Dat beide bosch ende hage
Met groenen loveren waren bevaen.
Nobel die coninc hadde gedaen
Syn hof craeieren over al,
Dat hi waende, hadde hys geval,
Houden ten wel groten love.
Doe quamen tes coninx hove
Alle die diere, groot ende clene
~~Sonder~~ vos Reinaert allene.
Hi hadde te hove so vele misdaen,
Dat hire niet dorste gaen.
Die hem ~~[illegible]~~ besculdich kent ontsiet.
Also was Reinaerde gesciet;
Ende hier omme scuwedi ~~[illegible]~~ sconinx hof,
Daer hi in hadde ~~C~~ cranken lof.
of Daer hi

Reinaert de Vos.
12 a 13 eeuw
Uitg. Willems

Het eerste deel is
Geschreven om 1170.
Het 2e misschien door
Willem v. Utenhove.

Vg. Willems. Omzetting
in nieuwe dichtmaat
en ~~[illegible]~~ Reinaert
de Vos in n. nederl.
en de Geyter

Göthe u. Reynecke!

D'overeste (Meest) es Francrike
ende die blome van al ertrike.
Goet wijn so es in Spanien;
dul sijn si van Bartanien;
want het es 't ghelove van hem somen,
dathe coninc Arthur sal weder comen.
Condich so es die Norman;
die Ingelsce wel spreken can;
aldercrechte sijn die Lombarde;
die Duutsce sijn wreet met den swarde,
die van Polonien hebben den prijs
dat si sijn van loien wijs.

Maerlant. 13 E. eerst helft.
Alexander I 811.
(Lorme 51)

God, diet al be redene doet,
gaf dit wandel aertsce goet
der menscheit ghemene,
datter mede ware ghevoet
ende ghecleet ende ghescoet,
ende leven sonde vrene.
Nu es Ghiericheit so verwoet,
dat elc settet sinen moet
Om al te hebbene allene.
Hieromme ~~[illegible]~~ Stortmen menscen bloet,
hieromme stichtmen wetter goet
borghe ende hoghe stene,
den meneghen te wene.

v. Maerlant

Wapene Martyn
(Strôfe 117).

Nevelingenvers. — Henrech van Offerdinge? 13e Eeuw. 6/10 9.
fragmenten in 't Dietsch.

6 geheelentoonde met een onbepaald getal tusschengevoegde met geheelentoonde lettergrepen; in het midden een stemrust.

Si liepen tegen heme, | ende ontfingen doe
Met den coenen here: | daer was menech vroe.
Hi beette van den orse, | den bere hi ontbant;
Ertie konde liepen | na den bere tehant

—

De bere wonde ten wonde, | daer hyt voer ten jach
Doe vloe uten wege | elc al dat hi mach.
Die bere van den lieden | duer die cokene zan,
Doe vloe van den bere | die coc ende menech man.

—

Verte.

Hi drárp óver ënege | wát det hi daer vánt,
Sóteleu ende Feilen, | du frile daer 'n tebánt.
Dre sprán'c óp met háchten | Gúntkeer dáar hi fát;
Dre bere lëp dre fere. | Stóert, mes hi dóe bót.

Ickland. Dru fueplucn
Heyne Ein Fichtenbaum &
& Dreitkenberg. Reuenland V.
Daer heran de boetje gelogen.
Jan Janssen...

If thou would'st view fair Melrose aright,
Go visit it by the pale moonlight;
For the gay beams of lightsome day
Gild, but to flout, the ruins gray.
When the broken arches are black in night,
And each shafted oriel glimmers white;
When the cold light's uncertain shower
Streams on the ruin'd central tower,
When buttress and buttress alternately,
Seem framed of ebon and ivory;
When silver edges the imagery,
And the scrolls that teach you to live and die.

Lay of the Last Minstrel.
Cant. 1.

In [illegible] is dat gedeelte Walter Scott
nagevolgd. —

Dezelfde [illegible] in [illegible] Baker [illegible].

Het [illegible] is dat [illegible].

Daar was eens een [illegible] heel wijs
Dat woonden een lange [illegible] — [illegible]

11. Oud (Geldersch) Kinderdeuntjes.

Skinderinde pint zat op de klink.
Geef my een kan, daar ik uit drink.
Is er niet in, zoo laat uw 't halen.
Jantje van Spanje die zal 't betalen!
Jantje van Spanje die zwarte man,
Sloeg al tegen de tromstok aan.
En de trom die kraakte;
Dat de Maas ontwaakte,
Dat de Vrouw de trommel sloeg
En de Kat het vendel droeg.

Naklank uit den 80 jarigen oorlog?
Don Juan van Oostenrijk
Hollandsche Tuin.
Maas & Vrouw 't wapen.
De Kat = de Vryheid?
de Hollandsche leeuw. met den vryheidshoed als banier.

LTK Beets

E 11 7

2e Tydperk.

De Fransche verzen tot voorbeeld genomen.

Z. de langere versregels (Alexandrijnen) een steunrust die het vers in twee halfverzen verdeelt, en niet in 't midden van een woord mag vallen, tenzij op een ~~substant~~ zelfstandig deel van een compositum.

De klemtoon verdeelt de verzen in gelijke voeten.

meest Jamben maar ook trochaeën; anapaesten, dactyli, paeon. 1. 2. 3. 4.

Ofschoon de 't fransch ~~niet~~ zeer de klemtoon geraakt op de flexie en uitgangen.

In 't Nederduitsch (= hoogduitsch) meest op de wortelsylbe. in

Ce dist l'estoire es premiers vers
Que jà estait passez yvers
Et l'aube-espine florisoit,
Et que la rose espanissoit,
Et pris fu de l'Ascension,
Que sire Noble le Lyon
Toutes les bestes fist venir
En son palés por cort tenir.
Onques n'i ot beste tant ose
Qui le tardast por nule chose
Qu'ele n'i viengne hastivement,
Fors Dans Renart tant solement,
Le mal larron, le sodoiant
Que tuit li autre vont huiant,
En encusant devant le Roi
Par son engin, par son desroi.

Roman de Renart.

by Willems Pl. 302.

Begin der

Ronsard 2de helft des 16e eeuw 1550

3

Sepcanle weeks? 7/4

2 anap. 3. 3e Péon — Mignonne, allons voir si la rose
Qui ce matin avoit desclose
1.2 Amphibrachus. — Sa robe de pourpre au soleil
A point perdu cette vesprée — 4 amphibr:
Les plis de sa robe pourprée — 3. amphibr.
2. anap: — Et son teint au vostre pareil — 2 amphibr.

Page des protestantes.

anap. anap.

J'en vois qui ont changé ~~et~~ de couleur et de teint,
Hideux en barbe longue et en visage feint — trochaia ampho
Qui sont plus que devant, tristes, mornes et pales — 3e Péon
anap. — Comme Oreste agité de fureurs infernales; — 4de P.
Mais je n'en ai point vu qui soient d'audacieux
1 ampho 2 anap. — Plus humbles devenus, plus doulx ni gracieux;
De paillards continents; de menteurs, veritables — 3e P.
anap. — D'effrontez, vergogneux; de cruels charitables;
De larrons, aumoniers, et pas un n'a changé
Le vice dont il fut auparavant chargé.

Ronsard.

4.
715

Femmes Savantes.

Act. 3. Sc. 2.

Armande

Nous serons, par nos lois, les juges des ouvrages,
Par nos lois, prose et vers, tout nous sera soumis;
Nul n'aura de l'esprit que nous et nos amis,
Nous chercherons partout à trouver à redire,
Et ne verrons que nous qui sachent bien écrire.

Voltaire 5

716

Je chante ce héros qui régna sur la France,
Et par droit | de conquête, et par droit de naissance
Qui par de longs malheurs, apprit à gouverner,
Calma | les factions, sut vaincre, et pardonner,
Confondit et Mayenne | et la Ligue, et l'Ibère
Et fut | de ses | sujets | le vainqueur | et le père.

Victor Hugo.

Hélas! que j'en ai vu mourir de jeunes filles!
C'est le destin. Il faut une proie au trépas
Il faut que l'herbe tombe au tranchant des faucilles.
Il faut que dans le bal les folâtres quadrilles
Foulent des roses sous leurs pas.

=

Oui c'est la vie. Après le jour, la nuit livide,

Une surtout: | un ange | une jeune espagnole
Blanches mains | sein gonflé | de soupirs | innocents,
Un oeil noir | où luisaient | des regards | de créole
Et ce charme inconnu, cette | fraîche | auréole — 3 à 4. trochee
Qui couronne un front | de quinze ans.

anap.

Alexandr: verkeerdelijk 6 voetig iambe genoemd – Oorzaak van latere benamingen op Johan Alexandrijn – met slechte iamben.
Et par | droit de | etc worden dan 6 voetige trocheeën.

6
7/7

Victor Hugo.

[illegible] 2.

Grenade a plus de merveilles
Que n'a de graines vermeilles
Le beau fruit de ses vallons;
Grenade, la bien nommée
Lorsque la guerre enflammée
Déroule ses pavillons,
Cent fois plus terrible éclate
4e Peon. Que la grenade écarlate 3e Peon.
anapaest. Sur le front des bataillons 4e Peon.

Nu wenscht ma Tante verzen in 't leven tot Jamben teruggebracht!-

Maar dan ook het volgende met dat broekje (Dactylen).

Datheen.

Als een hert gejaeght, o Heere,
Dat versche water begeert,
Alsoo dorst myn ziel oock seere
Na u myn Godt hoogh geeert.
En spreeckt by daer met geklagh:
O Heer wanneer komt den dagh,
Dat ick doch by u sal wesen,
En zien u aenschyn gepresen?

Marot.

Comme un cerf altéré brame
Après le courant des eaux,
Ainsi soupire mon âme,
Seigneur, après tes ruisseaux.
Elle a soif du Dieu vivant,
Et s'écrie en le suivant,
Mon Dieu, Mon Dieu, quand sera-ce
Que mes yeux verront ta face?

Wilhelmus.

Lyf en goed al te samen,
Heb ick u niet verschoont
Myn broeders, hooch van namen
Hebben 't u oock vertoont:
Graef Adolf enz.

Edel- en Hooch-geboren
Van Keyserlicken stam,
Een Vorst des Rycks vercoren,
Als een vroom Christenman
Voor Godes woort ghepreesen,
Heb ick, vry, onversaeght
Als een helt sonder vreesen
Myn edel bloet ghewaeght.

9 7/10

Sacra sub extrema, si forte requiritis, hora.
Cur Leo non potuit sumere? Vendiderat.

Leo X.

Sannazarius.

d. i.

Vraecht ghy waerom Leo 't Sacrament niet en nolt
Ghenietten om'zyn doot! hy hadde het al verkocht.

Baudaert. 1620.

Zesv. regel

3 trochaeën met 2 anapaesten.

Vierv. regel.

Jansen

10 7/11

Dit wel ghelouteert Goudt, des' edel Diamant,
Wordt ons uyt Landen vreemdt ghebrocht in Nederlant:
De wiisheyt u ons Tael sich heerlick koomt ver-
Toonen
Niet met Góud, | maer met Éer, | moet me den Schriivers
Kroonen.

2 anapaesten.

Jacobus Viverius Eer-Ghedacht, over
Boudaert's Apophthegmata.

Jan van Hout 1575. by Karel v. Mander
(Voor. Schilderboek) die de eerste op gegeven
„de Fransoysche vaersmaet" by ons
dicht heeft te vinden.
by had in tijdsorde Ronsard & Petrarca voorop.
In Ronsard de gelykheid in het sylbental
of Petrarca de welluidendheid der verzen

Onderscheid in overmaatse Alexandrijnsche
verzen. by Prudent. 35. 36.

Willem Boogaert, drukker van de Tweespraeck van de Nederduytsche Letterkunst 1584+, belastte zich met het leveren van een staaltjen van den onverdeelden en van den verdeelden vertrant te geven.

+ uitgeg. door de K. In Liefd Bloeyende Coornhert schreef de voorrede.

—

Onverdeeld vertrant.

Gy spelders, lezers, scribenten en oratueren,
Het doorleest, verspraect, onttrouwt dit en u kummeren
Hier is wijsheyt hoope, welsprekentheyt by maten,
Ich fiende, hebb' drucken niet kunnen laten.

Verdeeld vertrant.

Aensiet dees sterckte boom, met 's werelts sond belaên;
Met plompe nagel' slaen sy dem | aen dese vaên;
Hy verliet | 's Vaders troon, | in 't tranendal hy quam;
En door syn goedicheyt, ons sonden op hem nam,
Verloste ons van den doot, hel en verdoemenis
Den Christ is ons dorpét, ons kappiteyn gewis.

Spiegel, maakt als Roemer Visscher nog verzens op de Rederijkersche trant.–

13

7/R1

de Zyn Alexandrynen – [illegible] hy [illegible], maer telt op de Fransche ayre.

de Zyn Lyrische stukjes verguld hy den tijd nog wel eens

=

Hertspieghel 1e Boek (Liedsgewijs na den voois
Ick heb de kost geren, waer alleen gewaen!?)

H. 1.

'k En dingh geen eer, dat weet; dien heeft mi ööle gelachter.
Ick wensche, ik wensch alleen, een rein en hertich mensche
Die siet | & geen dat ik sie, | die wenscht 'k geen dat ik wensche,
~~[illegible]~~ Maer [illegible], overdeelsaam, vind ik deel van menschen;
Vergeefs ik [illegible], smet of [illegible] – gelijkheid [illegible]
verachting, lachter, hoon, verwacht ik, anders niet.
Vraagt Boethius, wat 's Socrates geschiet,
Democriet, | Heraclict | en ander waarheids helden?
Zeg hadden die gehöör, of ween den sy het ghelden?
Ziet eenen [illegible] faal | greep[illegible], onmacht, [illegible]
Die Ziet niet dat ik [illegible] [illegible] en heb ggeend
d'Is mensch[illegible] bedoelen. [illegible]? Zal ik [illegible]
[illegible] [illegible] of verwachtes [illegible].

Spieghel

O Portaal aller deugen
Veroorzaakt in mijn herte
Een licht, om uyt te zeggen
Van 't al geschapen werd
Steckt het hier al waaromme
Wat ander ons geschiedt,
Of mag dan een ander dromen
(Dat) de wereld zy voortgekomen
Uit haer gevallig niet.

Zoo'er geen ziel, die diere
Om kleyn dat zy. 't vervoel:

De voghelkens (in) inde velden
Zy zeyghen geen woo:
Tot Gods lof dat zy melden
O mensch doet ook alsoo.

De menschelycke werken
Zelf eyghen als tereelt
Aen ik gesthilderde werke
Het taverneel is gestelt (vlak)
En doet my wonder schouwen
Berg en strand, en fortuin

Veelschepe met haer
bomen
Veel mannen en veel-
vrouwen
Bruggen en hondre kleyn